

Вашак Оксана

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка,
м. Полтава, Україна
ORCID: 0000-0002-7091-8242
e-mail: yashak1971.oa@gmail.com

Манжелій Наталія

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка,
м. Полтава, Україна
ORCID: 0000-0003-1030-764X
e-mail: manzheliinata@gmail.com

Фазан Тетяна

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри дошкільної освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка,
м. Полтава, Україна
ORCID: 0000-0001-9132-9394
e-mail: fazantp7@gmail.com

**ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСОБУ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Анотація. У статті висвітлено доцільність використання інформаційно-комунікаційних технологій у національному вихованні дітей дошкільного віку. Розкрито сутність та види цих технологій, проаналізовано їх роль щодо урізноманітнення освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. Наголошено на застосуванні засобів мультимедіа, їх педагогічного потенціалу, зокрема презентацій, які посилюють мотивацію дітей, активізуючи пізнавальну активність, сприяють кращому закріпленню народознавчого матеріалу у процесі національного виховання. Зазначено, що форми та методи використання мультимедійної презентації залежать від мети, завдань та змісту народознавчих занять.

Акцентовано увагу на використанні мультимедійних презентацій на заняттях з народознавства. Наведено приклади застосування цих презентацій

під час вивчення окремих тем у процесі національного виховання дошкільників. Підкреслено, що використання вихователем мультимедійних презентацій з урахування особливостей дітей дошкільного віку, їхньої емоційно-чуттєвої сфери, мислення, уяви дасть можливість проводити заняття на високому професійному рівні.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, комп'ютерні технології, мультимедійні презентації, діти дошкільного віку, національне виховання, заклади дошкільної освіти.

Постановка проблеми. Інтеграція української педагогічної спільноти до Європейського Союзу висуває високі вимоги до створення сучасного освітнього простору в закладах дошкільної освіти. У нинішніх умовах розвитку суспільства важливо, щоб відбувся всебічний та гармонійний розвиток кожної дитини як особистості шляхом активного залучення її до ознайомлення і дослідження навколишнього світу, збагачення знань про історію, культуру, традиції нашої країни. Це пред'являє якісно нові вимоги до дошкільної освіти як першої ланки безперервної освіти.

Потужності глобальної мережі Інтернет дають широкі можливості для роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ), як одним із засобів національного виховання дітей у закладах дошкільної освіти. Проте сьогодні недостатньо обладнати комп'ютерною технікою приміщення та використовувати комп'ютерні програмні засоби в освітньому процесі. Постає проблема творчого використання можливостей інформаційного середовища у поєднанні з традиційними методичними підходами та інформаційно-комунікаційними технологіями, які розглядають як різновид інноваційної діяльності в освітньому просторі закладів дошкільної освіти.

Педагогічні технології спрямовані на реалізацію державного стандарту дошкільної освіти. Необхідність застосування комп'ютерної техніки в навчальному процесі ЗДО регламентовано нормативно-правовою базою; зокрема, у варіативній складовій Базового компонента дошкільної освіти введено освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота» (БКДО, 2021).

На нашу думку, якщо вихователі під час проведення різних видів заходів з національного виховання дітей дошкільного віку дотримуються традиційних форм, методів, прийомів та засобів роботи, то вони значно поступаються тим педагогам, які активно використовують в освітньому просторі сучасні інформаційно-комунікаційні технології. Тому доцільно впроваджувати ці технології, адже вони допоможуть цікаво та доступно, відповідно до віку дітей представити народознавчий матеріал, зробити його більш яскравим для дитячого сприймання. Окрім того, такі технології відкривають для самих вихователів закладів дошкільної освіти нові можливості, методичні підходи до організації усього освітнього простору у процесі національного виховання дошкільників. Тому постає актуальна проблема щодо професійного та творчого їх використання.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому просторі закладів дошкільної освіти є

актуальною проблемою у сучасній дошкільній педагогіці. Зокрема, питанням щодо використання ІКТ у закладах дошкільної освіти присвячені праці українських науковців: Т. Дуки (2020), О. Кореганової (2000), Г. Лаврентьєвої (2014), С. Іванової (2014) та ін. Вони розглядають їх як засіб обміну інформацією, технологію супроводу освітнього процесу або як технологію створення професійно орієнтованого комунікаційного простору, який є умовою успішного навчання.

Проблема застосування мультимедійних засобів і технологій у педагогічній діяльності вихователя розкрита науковцями В. Імбер (2014), Т. Поніманською (2012), Л. Іщенко (2020) та ін.

У дослідженнях вчених Н. Лисенко (2005), В. Мосіяшенко (2010), М. Стельмаховича (1997), Є. Сяваско (2002) та ін. народні традиції, звичаї, соціально-етичні норми виступають провідними факторами виховного процесу та суттєво впливають на формування дитини як особистості.

Мета статті – висвітлити особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі національного виховання дошкільників.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині велика увага приділяється проблемі національного виховання, тому виникає потреба у створенні сприятливих умов для їх всебічного розвитку. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій як одного з технічних засобів національного виховання дітей, дозволить реалізувати поставлені завдання перед сучасними закладами освіти.

Закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Стандарт дошкільної освіти та інші нормативні документи вказують на важливу роль національного виховання дітей дошкільного віку. Зокрема, наголошується на тому, що національна самосвідомість і гідність, дбайливе ставлення до державної та рідної мови, історії, культури й традицій свого роду, народу і держави, любов до малої батьківщини, інтерес до міжнародного спілкування та інші основи формуються за допомогою цілеспрямованого педагогічного впливу на дитину в умовах закладу дошкільної освіти (Закон України «Про освіту», 2017; Закон України «Про дошкільну освіту», 2001; Стандарт дошкільної освіти, 2021).

Українська держава має давню славетну історію, унікальні народні традиції та культурну спадщину, тому, на думку науковиці А. Боярської-Хоменко, найголовнішим завданням для суспільства є відродження та популяризація народних традицій української нації. Педагоги повинні залучати дітей до вивчення історії та сформуванню поваги до традицій українського народу, щоб вони пишалися культурною спадщиною нашої держави, зберігали, примножували її та передавали наступним поколінням (Боярська-Хоменко, 2019).

Виховуючи дітей на принципах народних традицій, розвиваючи у них повагу до власного народу, вихователю необхідно створити такі умови, які дозволили б дітям глибше зрозуміти український побут, культуру, ідентичність, – наголошено у працях Н. Гавриш (2015), А. Богуш (2005), Є. Лозинської (2008), О. Каплуновської (2017) та ін.

Аналіз наукових праць вчених Н. Дементієвської (2011), Г. Лаврентьєвої(2014), Н. Лавриченко (2022), І. Малицької (2012) та ін. дає змогу визначити сутність дефініції «інформаційно-комунікаційні технології». У роботах науковців розкриваються їх види, потенційні можливості та зміст. Так, поняття «інформаційно-комунікаційні технології» сучасними вченими визначається з різних точок зору. Нам імponує одне із тлумачень: «інформаційно-комунікаційні технології – це сукупність нових інформаційних технологій (методів та технічних засобів), що дозволяють знаходити, збирати, обробляти, створювати, передавати та подавати інформацію, керувати і користуватися нею та сприяти різним формам комунікації» (Дементієвська, 2011; Лаврентьєва 2014; Лавриченко, 2022; Малицька, 2012).

Інше наукове бачення змісту «інформаційно-комунікаційних технологій» полягає у сукупності методів і технічних засобів збирання, організації, зберігання, опрацювання, передавання та подання інформації, яка розширює знання людей і розвиває їхні можливості щодо керування технічними і соціальними проблемами (Дементієвська, 2011; Лаврентьєва 2014; Лавриченко, 2022; Малицька, 2012).

Як бачимо, поняття «освітня технологія» є новим утворенням у педагогічній науці, але, попри свою новизну, воно має генетичне коріння. Наприклад, С. Сисоєва (2016) розглядає педагогічну технологію як «цілісний процес визначення мети, постійне оновлення навчальних планів і програм, тестування альтернативних стратегій та навчального матеріалу, оцінювання педагогічних систем у цілому та встановлення мети навчання заново, тільки-но з'явиться нова інформація про ефективність педагогічних систем» (Сисоєва, 2016).

На сучасному етапі педагоги інтенсивно впроваджують у роботу інноваційні технології. Ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій, як засобу національного виховання дітей в освітньому просторі закладів дошкільної освіти залежить від умінь вихователя донести до них складний, але унікальний народознавчий матеріал, сформувавши уявлення про історію, рід, родину, побут, обрядовість наших пращурів.

Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в ігровій формі, дає можливість вихователям зацікавити дітей. Цей процес повинен бути технологічним і результативним, адже головна мета національного виховання полягає у тому, щоб викликати у дошкільників бажання ознайомитися з народознавчим матеріалом, а також задовольнити потребу в одержанні нових знань і відчуті себе більш самостійними. Інноваційні технології дозволяють вихователям проводити заняття або інші види діяльності різноманітно, що сприяє розвитку інтересу до них дітей та підвищенню професійної компетентності педагогів.

У наукових працях зазначено переваги сучасних презентацій, оскільки вони забезпечують не тільки ауді, але і візуальне сприйняття інформації дітьми на протигагу традиційним методам та засобам. Окрім того, використання презентацій, як наочно-дидактичного матеріалу, зокрема ілюстративного, який є доступним та цікавим для всіх дітей, дає можливість розглянути окремі

структурні компоненти, які зображені на екрані. У процесі демонстрації презентацій забезпечується послідовність та поетапність роботи над темою заняття, що є важливим у процесі національного виховання.

Підтвердженням цієї думки є точка зору науковиці Н. Баглаєвої (2011р.), яка зазначає, що використання мультимедіа в освітньому просторі закладів дошкільної освіти через інтерактивність, дає можливість вихователю структурувати та візуалізувати інформацію, підсилює мотивацію дітей, активізуючи їхню пізнавальну діяльність як на рівні свідомості, так і підсвідомості. Відповідно до психологічних досліджень з усіх інформаційних каналів візуальний – наймогутніший, тому його використання в галузі дошкільної освіти засобами мультимедіа розроблено більш деталізовано (Баглаєва, 2011).

Сприймання навчального матеріалу та його закріплення буде відбуватися краще за умови врахування емоційно-почуттєвої сфери дошкільнят, тому важливим у побудові мультимедійної презентації є дотримання принципу емоційності навчання. Правильний та виважений добір конкретного комп'ютерного навчального матеріалу, музичного оформлення, мультиплікації та інших засобів дасть можливість провести заняття на належному методичному рівні, професійно.

Форми та методи використання мультимедійної презентації та навіть побудова кожного слайду залежать від мети, завдань та змісту заняття. Проте необхідно застосовувати найефективніші прийоми для того, щоб зацікавити дошкільників та викликати у них бажання більше дізнатися про той матеріал, який презентує вихователь. Зокрема, під час вивчення нового народознавчого матеріалу інформаційно-комунікаційні технології дозволяють ілюструвати його різноманітними наочними засобами, де можна виділити найголовніше більш яскраво і в той же час не зменшити цінності решти матеріалу.

Мультимедійна презентація для дітей дошкільного віку має містити набір слайдів, на яких є графічні об'єкти, картинки, фото тощо, а також такі три основні компоненти: звуковий супровід, відео та анімація. Перегляд мультимедійних презентацій доцільно проводити під час різних форм роботи з дітьми, адже вони дають змогу їм краще зрозуміти історію, культуру, побут традиції та обряди українського народу, а вихователям – узагальнити набуті дошкільниками знання. Окрім того, у дітей активізується пізнавальний інтерес до наступних нових тем занять.

Для самостійного створення мультимедійних презентацій, у мережі існують програми відомих світових виробників такого забезпечення: PowerPoint компанії Microsoft, Corel Presentations, Star Office, OpenOffice Impress. Ми надаємо перевагу програмі Microsoft PowerPoint – програмному засобу для підготовки презентацій, що базується на демонстрації слайд-шоу.

На думку науковців, презентації допомагають дітям проявляти і розвивати такі необхідні якості: асоціативно-образне і логічне мислення, уяву, пізнавальну активність. Так, враховуючи особливості розвитку дітей четвертого року життя, коли значно зростає їх інтерес до всього, що навколо підвищується рівень пізнавальних можливостей, мультимедійні презентації дозволяють продемонструвати навчальний і розвивальний матеріал як систему

яскравих опорних образів, зокрема, і українські народні традиції, обряди, культуру, побут.

На заняттях з народознавства під час вивчення теми «Великдень зустрічаємо!» дітям старшої вікової групи можна запропонувати подивитися презентацію «Українські писанки та крашанки». На слайдах доцільно висвітлити ілюстративний матеріал розписування великодніх яєць і звукового супроводу їхніх назв, походження та особливості писанок та крашанок в різних регіонах України, а також їх символічного призначення. Вихователь створює умови для реального спілкування, де діти прагнуть висловити думки; вони із задоволенням виконують завдання, виявляють цікавість до народознавчого матеріалу, а це дає можливість реалізувати завдання національного виховання.

Результативність застосування комп'ютерних презентацій є очевидною, наприклад, під час вивчення таких тем: «Ми славетні козачата», «Андріївські вечорниці», «Святий Миколай», «Стрітєння», «Свято Великодня», «Ой, на Івана, ой, на Купала», «Обжинки» та ін., що відкривають можливості вихователю широкого вибору наочно-дидактичного матеріалу, ігрових вправ у вигляді слайд-шоу, які дають змогу закріпити знання дітей та реалізувати завдання національного виховання.

Цікавими будуть презентації циклу «Зимові традиції українців», «Весняні народні свята», «Літні народні свята» та «Осінні традиції українців», у процесі яких діти зможуть набути уявлень про особливості народної спадщини та закріпити знання під час виконання цікавих дидактичних завдань, про народні свята, національні традиції, обряди, звичаї українців та про регіональні особливості їх святкування – це є складний матеріал для дитячого сприймання.

Мультимедійні презентації доцільно розробляти до важких для сприймання і розуміння дітьми пізнавальних тем, наприклад: «Писанки моєї батьківщини», «Народні традиції святкування Водохреща». Можна застосовувати готові мультимедійні презентації, запропоновані Інтернет-сайтами, однак доцільніше створювати авторські педагогічні розробки, враховуючи індивідуальні особливості кожної вікової групи та можливості ЗДО.

Здатність технологій відтворювати необхідний освітній матеріал одночасно у вигляді тексту, графічного зображення, звуку, мови, відео, з величезною швидкістю оброблення даних, дозволяє вихователям створювати для дітей сучасні презентації, які принципово відрізняються від традиційних, форм подання інформації.

Зауважимо, що впровадження в педагогічний процес інформаційно-комунікаційних технологій має як позитивні так і негативні сторони. Так, організація занять із використанням цих технологій і спеціальний медіа-проектор дає можливість наочно демонструвати можливості програмного забезпечення та економити час, інтенсифікуючи тим самим вивчення навчального матеріалу, зауважує Р. Гуревич (2014). У той же час з'являються додаткові вимоги до підготовки мультимедійних матеріалів педагогом і організації самого заняття (Гуревич, 2014).

Враховуючи мету та завдання заняття, вихователь через комп'ютерні ігри, може залучати дітей до майбутньої діяльності чи нового навчального матеріалу, спираючись на вже знайомий чи реальний предмет або дії, тобто до

дидактичних ігор, ігор зі звичайними іграшками, із предметами-замінниками. Засвоєні дітьми уміння грати в різні дидактичні ігри впливає на ефективність засвоєння ними знань.

У ході використання навчальних комп'ютерних ігор у процесі національного виховання необхідно визначити назву гри, її мету проведення, правила та хід, – зауважує Д. Ведмедовський (2010). Якщо у дошкільника є практичний, реальний, досвід, який він отримав через різні органи чуття, його можна поступово переводити до дій, що не передбачають опору на конкретний предмет, наприклад звук, символ, знак тобто до комп'ютерних ігор. На думку науковців, у освітньому процесі необхідно, щоб простежувався тісний взаємозв'язок як традиційних ігор(дидактичних, розвивальних), так і комп'ютерних (Ведмедовський,2010).

Потрібно зазначити, що комп'ютерні ігри не замінюють звичайних ігор і занять, а лише доповнюють їх. Вони можуть входити до структури занять, збагачуючи педагогічний процес новими можливостями у процесі національного виховання. У комп'ютерних іграх вихователь пропонує такий матеріал, який у звичайних умовах і за допомогою традиційних засобів навчання зрозуміти та засвоїти дітям, враховуючи їх психолого-педагогічні особливості, складно чи навіть неможливо, наголошується у наукових дослідженнях.

У процесі закріплення знань шляхом комп'ютерних ігор доцільно забезпечити індивідуально-особистісний підхід до кожного дошкільника. Це дасть можливість вихователям організувати заняття у цікавій та доступній формі, розвивати народознавчі компетентності, реалізовувати завдання з національного виховання.

Використання на заняттях комп'ютера, мультимедіа та інших технічних засобів з метою національного виховання, розвитку творчих здібностей дитини, формування її особистості, збагачення інтелектуальної сфери дошкільників дозволяють розширити можливості педагога. Діти із задоволенням працюють на таких заняттях, активно долучаються до виконання завдань, оскільки технічні засоби дозволяють включати в процес виховання і звук, і дію, і мультиплікацію, що підвищує пізнавальний інтерес та увагу дітей (Гриценко, 2012).

Висновки і перспективи подальших розвідок. Інформаційно-комп'ютерні технології – це сукупність програмних, технічних, комп'ютерних і комунікаційних засобів, а також способів та новаторських методів їхнього застосування для забезпечення високої ефективності й інформатизації освітнього процесу. Можливості інформаційно-комунікаційних технологій дозволяють збільшити обсяг матеріалу для ознайомлення дошкільників із народною спадщиною, культурою, традиціями і звичаями українського народу, адже знання, яких набувають діти під час таких занять, відіграють важливу роль у їх всебічному розвитку та дають можливість реалізувати завдання з національного виховання, передбачені нормативними документами дошкільної освіти. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у закладі дошкільної освіти є збагачувальним і перетворювальним фактором, одним із шляхів оновлення змісту дошкільної освіти згідно з сучасними

вимогами. Використання ІКТв освітньому процесі ЗДО спонукає педагогів знаходити нові нетрадиційні форми і методи навчання, проявляти творчу оригінальність.

Перспективи подальших наукових розробок вбачаємо у вивченні нових освітніх технологій, зокрема і зарубіжних, які будуть з'являтися в глобальній мережі Інтернет та використовуватися педагогами в освітньому просторі закладів дошкільної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Баглаєва, Н. (2011). Новий зміст – нові технології. Інтерактивні технології розвитку дошкільників. *Палітра педагога*. №3. СС. 22–25.

Базовий компонент дошкільної освіти. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження. (2021). Навчально-методичний посібник. Упоряд: О.Г.Косенчук та ін. Харків. Вид-во «Ранок». 240 с.

Гавриш, Н. (2015). Національно-патріотичне виховання у ситуації соціального неспокою: змінюємо підходи. *Дошкільне виховання*. № 8. СС. 2–7.

Гриценко, В. (2012). Формування навчального середовища з використанням соціальних хмарних сервісів. *Хмарні технології в освіті. Матеріали Всеукраїнського науково-методичного Інтернет-семінару*. Кривий Ріг : Видавничий відділ КМІ. СС. 29–30.

«Дев'ять життів традиції». (2019). *Матеріали всеукраїнського форуму-семінару*. Харків: ФОП Шейніна О. В. С. 23.

Дука, Т. (2020). Використання інноваційних технологій в умовах дошкільної та початкової ланки освіти. *Збірник тез за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції*. Умань: ВПЦ «Візаві». С. 21.

Іщенко, Л. (2020). Модернізація освітнього середовища в сучасних закладах дошкільної освіти. *Збірник тез за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції*. Умань: ВПЦ «Візаві». С. 29.

Каплуновська, О., Кричата, Ю., Палець, М. (2017). Україна – моя Батьківщина. *Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку*. Тернопіль: Мандрівець. 72 с.

Кореганова, О. (2000). Комп'ютер у дошкільному закладі. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. № 3. С. 40.

Лаврентьева, Г., Иванова, С. (2014). Застосування інформаційних технологій та їх вплив на результати навчально-виховного процесу в дошкільних закладах. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/061gppre.html> (дата звернення 21. 04. 2023).

Лисенко, Н. (2005). Українська етнопедагогіка: історичний контекст. Івано-Франківськ. 184 с.

Лозинська, Є. (2008). Українське народознавство дітям дошкільного віку. Львів: Оріяна-Нова. 208с.

Імбер, В. (2014). Проблеми упровадження комп'ютерних технологій в освітній процес ДНЗ. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/opu-2014-3-29> (дата звернення 20. 04. 2023).

Мосіяшенко, В. (2010). Українська етнопедагогіка. Суми: ВТД «Університетська книга». 174 с.

Поніманська, Т. (2012). Гуманістичне спрямування інноваційних технологій виховання дітей старшого дошкільного віку. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup-2012-222829-24> (дата звернення 20.04.2023).

Про дошкільну освіту: Закон України від 01.01.2021 р. № 2628-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14Text> (дата звернення 21.04.2023).

Стельмахович, М. (1997). Українська народна педагогіка. Київ: ІЗМН. 232 с.

Сявавко, Є. (2002). Українська етнопедагогіка. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка. 159 с.

REFERENCES

Bahlaieva, N. (2011). Novyi зміst – novi tekhnolohii. Interaktyvni tekhnolohii rozvytku doshkilnykiv [New Content – New Technologies. Interactive Technologies for Preschoolers' Development]. *Palitra pedahoha [A teacher's palette]*. No. SS. 22–25 [in Ukrainian]

Bazovyi komponent doshkilnoi osvity [Basic Component of Preschool Education]. (2021). Kyiv. Retrieved from: URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu20Bazovoho20komponenta20doskylnoyi20osvity.pdf (data zvernennia 20.04. 2023). [in Ukrainian]

Havrysh, N. (2015). Natsionalno-patriotychne vykhovannia u sytuatsii sotsialnoho nespokoju: zminiuiemo pidkhody [National-patriotic Education in a Situation of Social Unrest: Changing Approaches]. *Doshkilne vykhovannia [Preschool education]*. No 8. SS. 2–7. [in Ukrainian]

Deviat zhyttiv tradytsii [Nine Lives of Tradition]. (2019). *Materialy vseukrainskoho forumu-seminaru [Materials of the all-Ukrainian forum-seminar]*. Kharkiv: FOP Sheinina O. V. 268 s. [in Ukrainian]

Duka, T. (2020). Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii v umovakh doshkilnoi ta pochatkovoї lanok osvity [The Use of Innovative Technologies in the Conditions of Preschool and Primary Education]. *Zbirnyk tez za materialamy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Uman: VPTs “Vizavi”. S. 21 [in Ukrainian]

Ishchenko, L. (2020). Modernizatsiia osvitnoho seredovyscha v suchasnykh zakladakh doshkilnoi osvity [Modernization of the Educational Environment in Modern Preschool Education Institutions]. *Zbirnyk tez za materialamy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Uman: VPTs “Vizavi”. S. 29 [in Ukrainian]

Kaplunovska, O., Krychata, Palets, Yu. (2017). Ukraina – moia Batkivshchyna [Ukraine - My Motherland]. *Partialna prohrama natsionalno-patriotychnoho vykhovannia ditei doshkilnoho viku [Partial Program of National-patriotic Education of Preschool Children]*. Ternopil: Mandrivets. 72 s. [in Ukrainian]

Korehanova, O. (2000). Kompiuter u doshkilnomu zakladi [A Computer in a Preschool Institution]. *Kompiuter u shkoli ta simi*. No 3, S. 40. [in Ukrainian]

Lavrentieva, H., Ivanova, S. (2014). Zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii ta yikh vplyv na rezultaty navchalno-vykhovnoho protsesu v doshkilnykh zakladakh [The Use of Information Technologies and Their Impact on the Results of the

Educational Process in Preschool Institutions]. URL: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em1/content/061> (data zvernennia 21. 04. 2023). [in Ukrainian]

Lysenko, N. (2005). *Ukrainska etnopedahohika: istorychnyi kontekst* [Ukrainian Ethnopedagogy: Historical Context]. Ivano-Frankivsk. 184 s. [in Ukrainian]

Lozynska, Ye. (2008). *Ukrainske narodoznavstvo ditiam doshkilnoho viku* [Ukrainian Ethnology for Preschool Children]. Lviv: Oriiana-Nova. 208 s. [in Ukrainian]

Imber, V. (2014). *Problemy uprovadzhennia kompiuternykh tekhnolohii v osvittii protses DNZ* [Problems of Introducing Computer Technologies into the Educational Process of Preschool Educational Institutions]. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/opu-r> 2014-3-29 (data zvernennia 20.04.2023). [in Ukrainian]

Mosiiashenko, V. (2010). *Ukrainska etnopedahohika* [Ukrainian Ethnopedagogy]. Sumy: VTD "Universytetska knyha". 174 s. [in Ukrainian]

Ponimanska, T. (2012). *Humanistychnе spriamuvannia innovatsiinykh tekhnolohii vykhovannia ditei starshoho doshkilnoho viku* [Humanistic Direction of Innovative Technologies for Raising Children of Elder Preschool Age]. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup-2012-222829-24> (data zvernennia 20.04.2023). [in Ukrainian]

Pro doshkilnu osvitu: Zakon Ukrainy vid 01.01.2021 r. No 2628-III ["On Preschool Education" Law of Ukraine dated January 1, 2021. No. 2628-III]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/26-28-14> Text (data zvernennia 14.01.2021). [in Ukrainian].

Stelmakhovych, M. (1997). *Ukrainska narodna pedahohika* [Ukrainian Folk Pedagogy]. Kyiv: IZMN. 232 s. [in Ukrainian].

Siavavko, Ye. (2002). *Ukrainska Etnopedahohika* [Ukrainian Ethnopedagogy]. Lviv: LNU im. Ivana Franka. 159 s. [in Ukrainian]

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES USAGE AS A MEANS OF NATIONAL EDUCATION OF PRESCHOOL CHILDREN

Oksana Vashak

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Preschool Education,
Poltava V.H. Korolenko National Pedagogical University,
Poltava, Ukraine

ORCID: 0000-0002-7091-8242,
e-mail: vashak1971.oa@gmail.com

Nataliia Manzhelii

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Preschool Education,
Poltava V.H. Korolenko National Pedagogical University,
Poltava, Ukraine

ORCID: 0000-0003-1030-764X
e-mail: manzheliinata@gmail.com

Tatiana Fazan

Candidate of Pedagogical Sciences,
Senior Teacher at the Department of Preschool Education,
Poltava V.H. Korolenko National Pedagogical University,
Poltava, Ukraine

ORCID: 0000-0001-9132-9394

e-mail: fazantp7@gmail.com

Abstract. The article deals with the expediency of using information and communication technologies in the national education of preschool children. Their essence and types are revealed, and the role of computer technologies that diversify the educational process in preschool education institutions is analyzed. Emphasis is placed on the use of multimedia tools, their pedagogical potential in particular, presentations that strengthen children's motivation, intensify their cognitive activity and contribute to a better consolidation of ethnographic material in the process of national education. The forms and methods of using a multimedia presentation depend on the purpose, tasks, and content of the ethnographic lesson.

Attention is paid to multimedia presentation usage in ethnology classes. Examples of their usage during the study of individual topics in the process of national education of preschoolers are given. The teacher's usage of multimedia presentations, taking into account preschool children's characteristics, their emotional and sensory sphere, thinking, and imagination, will make it possible to conduct classes at a high professional level.

Keywords: information and communication technologies, computer technologies, multimedia presentations, children of preschool age, national education, preschool educational institutions.

Стаття надійшла до редакції 01.05.2023 р.